

Prioriteiten voor de toekomst

Bevraging schooljaar 2011–2012

Een school in beweging

IN SEPTEMBER 2012 BESTAAT ONZE SCHOOL VIJFTIG JAAR. In de loop van vijf decennia is de school uiteraard veel veranderd, net zoals de maatschappelijke context waarbinnen onze school zich situeert. De maatschappij is in beweging, het onderwijs is in beweging, onze school is in beweging.

Het leek de directie het juiste moment om een werkgroep “visiebevraging” te vormen. De werkgroep vond het de moeite om stil te staan bij de huidige werking van onze school. Maar vooral wilde de visiegroep nadenken over toekomstige keuzes in een uitdagend tijds klimaat.

Eerst hebben de leden van de werkgroep tijdens meerdere gespreksrondes de betrokken doelgroepen bevraagd over onze school. Zo zijn gedurende het schooljaar 2011–2012 een 150-tal geïnteresseerden geïnterviewd: 70 leerlingen, 10 oud-leerlingen, 54 leerkrachten en 16 ouders. Van alle gesprekken bestaat een verslag. Dikwijls herhaalden de geïnterviewden het waardevolle van DBZ en beklemtoonden ze het behoud van die kwaliteiten. Soms suggereerden ze bijstellingen.

Op basis van de informatie heeft de werkgroep 65 prioriteiten opgesteld. Na overleg binnen de visiegroep over deze 65 items zijn uiteindelijk 9 prioriteiten geselecteerd. Wij vinden deze selectie een representatieve weergave van alle input.

Overzicht van de prioriteiten

DBZ prioriteert waardeopvoeding

Elk onderwijs geeft waarden mee vanuit een eigen inspiratie. Waardenvrij onderwijs bestaat niet. Dagelijks tonen we aan onze leerlingen wat we waardevol vinden en wat niet: via de keuze van onze teksten, via de organisatie van allerlei extrascolaire activiteiten, via klasgesprekken over allerlei thema's, via onze emoties en lichaamstaal. Leerlingen voelen snel aan wat wij al dan niet waardevol vinden. Waardeopvoeding is geen middel om een vlot lesverloop of een goed

geoliede school te garanderen.

Waardeopvoeding is een doel op zich en staat voor: eerlijkheid, rechtvaardigheid, solidariteit, verantwoordelijkheidszin, dankbaarheid, vergevingsgezindheid en samenwerking.

Deze waarden zijn zo fundamenteel dat we van elke collega een tastbaar engagement verwachten voor initiatieven die deze waarden vooropstellen: activiteiten tijdens de middagpauze, leerlingengraden, PAG-activiteiten, MOS-activiteiten, Don Boscofeesten, koor, ontmoetingsdag 1stes, DBZ-factor of toneel 2des, anti-pestcampagne 3des, RSV-dagen 4des, dooldagen 5des, bezinningsdagen 6des. Het volstaat niet om waarden volmondig te bevestigen en de initiatieven daaromtrent te tolereren. We roepen elke collega op om op een actieve wijze betrokken te zijn bij deze activiteiten.

DBZ prioriteert de autonomie van het onderwijs

De maatschappelijke taak van het onderwijs is enorm toegenomen. Burgerschapsvorming, verkeerseducatie, milieueducatie, voorkomen van alcoholmisbruik of overgewicht,

bevorderen van een gezonde leefwijze, leren omgaan met sociale media of met geld: deze voorbeelden tonen aan dat allerlei sectoren en actoren het onderwijs gebruiken, soms misbruiken om maatschappelijke doelen te realiseren. Door de prioritering van de autonomie van het onderwijs willen we reageren tegen het blindelings meelopen met allerlei trends. We vinden dat de school zelf het recht heeft om te bepalen welke maatschappelijke taken ze opneemt. We willen stabiele keuzes maken en rekening houden met de aanwezige competenties van het schoolteam. Het opvoedingsproject 'In dialoog met Don Bosco' is daarbij onze leidraad. Wij lezen daarin een pleidooi voor een integrale opvoeding met evenwaardige aandacht voor

alle aspecten van de leerling: het lichamelijke, het verstandelijke, het technische, het sociale, het politieke, het affectieve, het relationele, het psychische, het spirituele, het muzische, het esthetische, het godsdienstige.

DBZ prioriteert outside the box-denken

De voorbije jaren voltrekken zich allerlei maatschappelijke veranderingen in een verbijsterend snel tempo. We maken een overgang mee naar een andere fase in de geschiedenis op allerlei vlakken: politiek, sociaal, economisch, pedagogisch, technologisch, wetenschappelijk en cultureel. Een wereld van vanzelfsprekendheden valt in stukken. Ook in het onderwijs lijken de evidenties weg te vallen.

Om de toekomstige uitdagingen aan te pakken moeten we durven af te wijken van de meest gebruikte paden, moeten we bestaande denkkaders durven loslaten en buiten de oude patronen experimenteren. Het gaat om tal van concrete projecten binnen de DBZ-microkosmos. Hoe bouwen we een degelijke infrastructuur uit, hoe optimaliseren we een gerichte interne en externe communicatie, welke extrascolaire activiteiten kunnen we aanbieden,

hoe organiseren we 'vormen van' in de 1ste graad en vullen we de seminaries in de 3de graad in, welke didactische werkvormen verdienen extra aandacht, hoe stemmen we onze evaluatievormen af op het veranderende lesklimaat? De uitdagingen zijn legio ...

DBZ prioriteert de relatie tussen leerkracht en leerling

Op DBZ is de welwillende aanwezigheid van de leerkrachten bij de leerlingen primordiaal. Die relatie vertalen we in concrete gedragingen zoals welgezindheid, vriendelijkheid en meelevendheid, vooruitziendheid en interesse (letterlijk: ertussen staan). Onze gids daarbij is de figuur van Don Bosco. Welwillende aanwezigheid is de kern, de essentie van het opvoedingssysteem van Don Bosco. Het is de kracht, de eigenheid en de sterkte van onze school. Als de welwillende aanwezigheid verdwijnt, verliest de school zijn ziel.

Het blijft voor elke collega een dagelijkse uitdaging om elke leerling steeds opnieuw welwillend tegemoet te gaan. Want soms is een leerling lastig, arrogant of onbeleefd. We kunnen niet elk gedrag tolereren en moeten durven te begrenzen. En toch: naast het onaanvaardbare gedrag van de leerling staat zijn

persoon, die onze welwillendheid aanspreekt.

DBZ prioriteert het welbevinden van elke collega

Hoe kunnen we ervoor zorgen dat elke collega graag naar DBZ komt en tevreden is? Die vraag formuleerde men herhaaldelijk. De voorstellen die je hier kan lezen zijn aanbevelingen, niemand hoeft ze te volgen. Het is zelfs mogelijk dat die aanbevelingen niet op iedereen van toepassing zijn. Maar wie verzuimt, mist kansen.

Waarderen we de eigenheid en de talenten van elke collega, gaan we discreet om met ons toevertrouwde informatie, respecteren we een gelijkgerichte aanpak i.v.m. de naleving van regels en gemaakte afspraken, nemen we deel aan de vele initiatieven die een gezellige warme sfeer creëren? Als elke collega zich goed voelt op school, groeit een open cultuur.

Bijdragen tot een open cultuur, vertrekt vanuit een wederzijds vertrouwen. Dan durven we elkaar aanspreken over wat minder goed loopt op DBZ zonder elkaar te kwetsen of ons persoonlijk geïmponeerd te voelen. Dan groeit er een bereidheid om naar elkaar te luisteren, dan erkennen we ons eigen aandeel in de verdeling van

de lasten en de lusten. Dan ontstaat een cultuur die ons kansen geeft om onze kwetsbaarheid te tonen.

DBZ prioriteert aandacht voor elke jongere

Elke jongere verdient onze aandacht: de uitblinker, de zorgleerling, de jongere die niet opvalt. Ook Don Bosco keek over zijn schouder om te zien of elke jongere nog mee was. Soms hield hij halt opdat de groep terug samenbleef.

We willen ons focussen op de talenten van elke jongere en gaan voorzichtig om met de maatschappelijke tendens om jongeren te labelen volgens negatieve kenmerken zoals leer-, stemmings- of angststoornissen. Aangezien elke puber op zoek is naar zijn identiteit en zijn

verborgen talenten is het belangrijk dat we activiteiten organiseren die hen kansen geven om zichzelf te leren kennen. Dit gebeurt op allerlei vlakken: cognitief, emotioneel, cultureel, sportief, sociaal enz. Soms ontwikkelen jongeren pas hun talenten als ze gezien worden door anderen. Daarom volstaat het niet om activiteiten aan te bieden aan onze leerlingen. We willen ook hun sterktes benoemen en daarover in gesprek gaan. Zo helpen we onze leerlingen om hun aanleg in actie om te zetten.

DBZ prioriteert de infrastructuur van DBZ

De school moet een stimulerende leeromgeving zijn. Daarom is aandacht voor de inrichting van elke schoolruimte noodzakelijk. Zeker

de bestaande prefabklassen zijn uitgeleefd en aan vervanging toe. Daarnaast is de ontevredenheid van de leerlingen over de sanitaire infrastructuur een constante. Vervanging van de prefabklassen en renovatie van de sanitaire voorzieningen zijn een dringende prioriteit voor het schoolbeleid.

DBZ prioriteert het docimologisch systeem

Leerlingen, oud-leerlingen, ouders en leerkrachten stellen vast dat de docimologie op bepaalde vlakken niet is meegeëvolueerd met de veranderingen in lesaanpak en lesdoelen. Meer en meer benadrukt het onderwijs naast kennisreproductie ook kennisconstructie. Meer en meer komt er een daadwerkelijke aandacht voor de procesevaluatie naast de productevaluatie. Men bekijkt niet alleen het resultaat maar ook de manier waarop een leerling doelen nastreeft en realiseert. De traditionele manieren van evalueren

en de gespreide evaluatie moeten blijven. Wel kunnen we onderzoeken hoe andere evaluatievormen een plaats krijgen in de docimologie van DBZ.

DBZ prioriteert kwalitatief goed onderwijs

Wat is kwaliteitsonderwijs? Elke betrokkene heeft een mening, maar wat echt de kwaliteit van ons onderwijs bepaalt, blijft open voor discussie. De meesten zijn het erover eens dat kwaliteit ontstaat uit enthousiasme en dat persoonlijke en gedeelde inzet elkaar aanvullen. Een school is zo goed als de verzamelde inzet van al zijn leerkrachten. Over het muurtje kijken en laten kijken kunnen de kwaliteit doen toenemen. Concrete voorstellen zijn een goed uitgebouwde en dynamische vakgroepwerking, een cultuur om lessen van collega's bij te wonen en de openheid van de leerkrachten om zich te laten evalueren door de leerlingen.

Besluit

Dit rapport is bedoeld als een flexibel document, een leidraad voor een voortdurende zoektocht. Het bevat uitdagingen voor het schoolbeleid op korte en middellange termijn. De werkgroep dankt alle deelnemers aan de bevraging en is ervan overtuigd dat het visierapport een stimulans kan betekenen voor een dynamische, enthousiaste en toekomstgerichte werking van DBZ in dialoog met Don Bosco in een hedendaagse context.

Prioriteiten voor de toekomst

Bevraging schooljaar 2011–2012

Leden van de werkgroep:

Tom De Clercq, Linda Decramer, Eddy De Schryver, Frank D'Hondt, Gert Galle, Dominique Garré, Frank Leys, Peter Martin, Christophe Perneel, Lieve Spitaels, Adrien Van Den Bossche, Suzy Volckaert.

Don Boscocollege Zwijnaarde

Grotesteenweg-Noord 113

B 9052 ZWIJNAARDE (GENT)

tel. 09 221 46 48

fax 09 220 68 91

www.dbz.be

info@dbz.be